

Posudek vedoucího diplomové práce

Jméno diplomantky: **Eliška Veselá**
Téma a rozsah práce: **Trestný čin znásilnění (vybrané problémy)**
87 stran

Velikost souboru: 454 kB
Datum odevzdání práce: 1. 7. 2021

Předložená diplomová práce má slušnou úroveň.

V úvodních partiích práce diplomantka pojednává o právní úpravě trestného činu znásilnění v historickém vývoji od středověku až po současnost v českých zemích a v zahraničí. Poukazuje na její velkou proměnlivost, vyplývající zejména z měnících se názorů společnosti na sexualitu a na postavení mužů a žen. Zákonodárství je v této oblasti silně ovlivňováno též aspekty morálními a náboženskými.

Takovou proměnlivostí se vyznačuje zejména vymezení znaků objektivní stránky trestného činu znásilnění, např. vymezení toho, jak mají být definovány a interpretovány pojmy „pohlavní styk“, „násilí“, „donucení“, „stav bezbrannosti oběti a jeho zneužití pachatelem“, „pohrůžka násilí a způsobení jiné těžké újmy“, „udělení či neudělení souhlasu s pohlavním stykem“.

Vyvíjejí se názory na to, kdo může být pachatelem a obětí znásilnění z hlediska pohlaví (muž či žena, osoba s transsexuálním založením) a na to, zda pachatelem může být jen osoba fyzická či též osoba právnická.

Otazníky jsou vznášeny také ohledně subjektivní stránky znásilnění, zejména toho, zda může být spácháno také nedbalostně.

Diplomantka konstatuje, že v dlouhodobém vývoji se v legislativě i v judikatuře projevuje trend rozšiřování podmínek trestnosti znásilnění.

Diplomantka zejména reflektuje aktuální právně politické diskuse ohledně toho, zda má či nemá být kriminalizován pohlavní styk vykonaný bez výslovně uděleného souhlasu jednoho z účastníků pohlavního styku. Konstatuje, že v řadě evropských zemí již taková extenzní legislativní a judikatorní praxe existuje.

Jádrem práce je posouzení vhodnosti současné právní úpravy trestného činu znásilnění v českém trestním zákoníku a posouzení toho, zda je žádoucí de lege ferenda prosazovat novou úpravu.

Diplomová práce dospívá k názoru, že taková nová právní úprava není potřebná, protože mnoho sporných otázek bylo již vyřešeno judikaturou. Připouští však pravděpodobnost, že i v budoucnosti budou probíhat ohledně těchto otázek diskuse s kontroverzními závěry.

Diplomantka použila při zpracování značné množství domácí i zahraniční literatury. Pochybnosti u mě vzbuzuje fakt, že diplomantka v poznámkách pod čarou nadbytečně odkazuje jako na literární pramen na svou vlastní studentskou literární práci.

V části 5 diplomové práce se autorka podrobně zabývá mezinárodními právními nástroji, jakými jsou multilaterální dohody, smlouvy, úmluvy, protokoly, judikatura, rezoluce a doporučení, a posuzuje, zda české právo je s nimi v souladu.

Kladně je možno hodnotit ilustrování výkladu řadou praktických příkladů a některými statistickými údaji. Pokládám však za nedostatek, že není uváděn větší počet skutečných příkladů z české právní praxe.

Žádné závažné věcné chyby jsem v diplomové práci neshledal.

Jazyková stránka je vcelku kultivovaná

Je však třeba upozornit na větší počet drobných věcných a formálních pochybení, např.:

- str. 12 - „trestné činy se nacházeli...“;
- str. 15. - pozn, pod čarou 44) – zkomoleno jméno autora – „Cejpl“ – správně Cejp;
- str. 20 – „pohlavní orgán je nahrazenou...“
- str. 52 – „případy, kdy oběti nevinuli“;
- větná skladba je nepřehledná až nesrozumitelná – např. str. 26 – odstavec začínající slovy „S ohledem na výklad pohrůžky násilí...“ je formulačně zmatený.

Text diplomové práce byl prověřen elektronickým systémem kontroly kvalifikačních prací, plagiátorství nebylo zjištěno.

Diplomová práce je způsobilá k obhajobě. Při ní by se diplomantka měla vyjádřit k těmto otázkám:

1. Jak interpretovat znak „stav bezbrannosti“, použitý v ust. § 185 odst. 1 TZ
2. Formy účastenství na trestném činu znásilnění.

Práci předběžně klasifikuji stupněm **velmi dobře**.

V Praze dne 20. července 2021.

prof. JUDr. Jan Musil, CSc.